

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย โดยเน้นเฉพาะเรื่องการเรียนรู้ความหมายรูปภาพกับคำศัพท์ การจำแนกการเรียนรู้เกี่ยวกับรูปทรง การหาสิ่งที่ผิดไปจากความเป็นจริง การจัดประเภทสิ่งของ และการจัดลำดับเหตุการณ์ พร้อมทั้งสร้างคู่มือประกอบการใช้กิจกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ทดลองสอนตามคู่มือกิจกรรมการสอนเพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือ นั้น เป็นเด็กอายุ 5 - 6 ปี รวม 70 คน โดยแบ่งการทดลองเป็น 3 ชั้นคือ ทดลองกับเด็กอนุบาล 5 คน จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ทดลองกับเด็กเล็กห้อง 1 จำนวน 32 คน และห้อง 2 จำนวน 33 คน จาก โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชียงใหม่จตุรราษฎร์) จังหวัดเชียงใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ กิจกรรมการสอน คู่มือกิจกรรมการสอน แบบฝึกทักษะ และแบบสอบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง และนำไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไขจนเป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมแนวคิด ตลอดจนวิธีการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย เพื่อความเจริญงอกงามทางกognสติปัญญา จากเอกสาร ตำรา วารสาร วิทยุและผลงานวิจัยทางการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย และแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย
2. สร้างกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย 5 ชุด ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีกิจกรรมย่อย รวม 16 กิจกรรม
3. สร้างคู่มือการใช้กิจกรรมการสอนแต่ละกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ กิจกรรม สื่อการเรียน ข้อสนทนา และแบบฝึกทักษะ
4. สร้างและหาคคุณภาพแบบสอบถามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหาในกิจกรรมการสอน เพื่อใช้ทดสอบตัวอย่างประชากรก่อนและหลังการเรียน กิจกรรมการสอนแต่ละชุด
5. ทดลองสอนตามคู่มือกิจกรรมการสอนเด็กอายุ 5 - 6 ปี แบ่งเป็น 3 ชั้น

ผู้วิจัยทดลองสอนเด็กอนุบาล	จำนวน 5 คน
ผู้วิจัยทดลองสอนเด็กเล็กห้อง 1	จำนวน 32 คน
ครูผู้ช่วยวิจัยทดลองสอนเด็กเล็กห้อง 2	จำนวน 33 คน
6. หาประสิทธิภาพของคู่มือกิจกรรมการสอน จากการนำผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนกิจกรรมการสอนแต่ละชุดของตัวอย่างประชากร มาหาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างของสัมฤทธิ์ผล โดยการทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

1. กิจกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างและรวบรวมได้ทั้ง 5 ชุด เป็นกิจกรรมย่อย รวม 16 กิจกรรมดังนี้

ชุดที่ 1 การรับรู้ความหมายรูปภาพกับคำศัพท์ ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ ไครท์อะไร จับภาพที่สัมพันธ์กัน ภาพกับภาษา อะไรหายไป ตัวเลขซ่อนหาและจับคู่ตัวเลขกับจำนวน

ชุดที่ 2 การจำแนกการรับรู้เกี่ยวกับรูปทรง ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ รูปพิศวง ทิคแล้วทำ และเงาปริศนา

ชุดที่ 3 การหาสิ่งที่ผิดไปจากความเป็นจริง รวมกันเป็นกิจกรรมเพียงกิจกรรมเดียวคือ ให้หาภาพที่ผิดไปจากความเป็นจริง

ชุดที่ 4 การจัดประเภทสิ่งของ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ ความเข้าใจศัพท์หมวด การจัดจำแนกสิ่งของ (จากการใช้) และจัดภาพชุด

ชุดที่ 5 การจับลำดับเหตุการณ์ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ เรียงภาพชุดง่าย ๆ ตามลำดับก่อนหลัง เรียงภาพชุดที่กำหนดให้เป็นเรื่องราว เรียงภาพชุดการ์ตูน แล้วให้เล่าเรื่องจากภาพชุดนั้น

2. คู่มือกิจกรรมการสอนทั้ง 5 ชุด รวม 16 กิจกรรม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยเขียนบรรยายอย่างละเอียดในแต่ละกิจกรรมจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ กิจกรรม สื่อการเรียน สื่อการสอน ข้อเสนอแนะ แบบฝึกทักษะ และแบบสอบ

3. จากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนกิจกรรมการสอนแต่ละชุดได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบก่อนเรียนกิจกรรมการสอน 5 ชุด ตามลำดับดังนี้

3.97 3.33 3.33 3.64 0.97

ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ หลังเรียนกิจกรรมการสอน 5 ชุด ตามลำดับดังนี้

4.79 4.30 5.73 4.54 2.61

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า t (t -test) ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 แสดงว่าการเรียนการสอนตามคู่มือกิจกรรมการสอนแต่ละชุดจะช่วยให้ตัวอย่างประชากรมีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนตามคู่มือกิจกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้เด็กเล็กที่มีอายุ 5 - 6 ปี มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ขึ้นมากกว่าเดิม นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนอยากเรียน มีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ทั้งนี้เพราะ

1. กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น สอดคล้องตามแนวความคิดของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่าน เช่น เปสตาลอซี (Pestalozzi) เฟรเบล (Froebel) เดวี (Dewey) มอนเตสซอรี (Montessori) และคุก (Cook) กล่าวคือ กำนึงถึงความเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก เรียงตามลำดับจากง่ายไปหายาก ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านวัสดุต่าง ๆ มากที่สุด จัดกิจกรรมเป็นเกมเพื่อให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างมีชีวิตชีวา และที่สำคัญที่สุดคือ เน้นกระตุ้นและจูงใจให้เด็กอยากเรียน และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนไม่เคยผ่านการเรียนด้วยกิจกรรมที่มีสื่อการเรียนให้สัมผัสและทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน จึงทำให้เด็กเรียนอย่างไม่เบื่อหน่าย

2. จากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียนกิจกรรมการสอนทั้ง 5 ชุด พบว่าค่าเฉลี่ยของกิจกรรมการสอนทุกชุดแตกต่างไปจากเดิม ทั้งนี้เพราะในการสร้างกิจกรรมการสอน ผู้วิจัยคำนึงถึงความสามารถตามวัยและความสนใจของเด็ก พร้อมทั้งมีแบบฝึกทักษะที่สอดคล้องกับกิจกรรมการสอนแต่ละชุดเป็นรูปภาพเร้าใจให้เด็กอยากตอบ และช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น จึงมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของเด็ก โดยเฉพาะในกิจกรรมการสอนชุดที่ 5 เรื่องการจัดลำดับเหตุการณ์ ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบก่อนเรียนต่ำมาก (0.97) เมื่อเด็กผ่านการเรียนกิจกรรมการสอนต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนดำเนินการสอนตามคู่มือแล้ว ทำให้เด็กมีความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น นอกจากนี้ครูผู้สอนยังได้สังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน ขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมและทำแบบฝึกทักษะด้วย เมื่อเด็กสนใจมีปัญหาก็ช่วยในการเรียน ครูได้ให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมและแบบฝึกทักษะนั้นซ้ำอีกจนเข้าใจ

3. ผู้สอนซึ่งเป็นครูประจำชั้นของเด็กนั้นมีความตั้งใจและความพร้อมที่จะสอนตามคู่มือ ประกอบกับมีบุคลิกภาพและความสามารถเหมาะสมในการเป็นครูสอนเด็กปฐมวัย ตามคำกล่าวของเลียวนาร์ค เฮช คลาร์ก¹ (Leonard H. Clark) ที่ว่า การสอนของครูเป็นงานวิชาชีพ เพราะครูต้องมีทั้งความรู้ทางทฤษฎี ทักษะทางปฏิบัติ และสามารถแก้ปัญหาได้ ผู้สอนมีความคล่องแคล่ว เสียงดัง ชัดเจน สามารถใช้ภาษาอธิบาย ชดถ่าสิ่งและวาดภาพประกอบตัวอย่างได้ก็ ซึ่งช่วยให้เด็กเข้าใจวิธีการทำกิจกรรมได้ถูกต้อง และที่สำคัญที่สุดที่ผู้สอนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จคือ มีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาและทดลองใช้วิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ มาปรับปรุงการสอนเด็กของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. คู่มือกิจกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเพียงตัวอย่างการจัดกิจกรรมหรือพัฒนาทางด้านสติปัญญาสำหรับเด็กระดับปฐมวัย อายุ 5 - 6 ปี ให้ครูได้แนวคิดและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนที่สอน
2. ผู้สอนจะต้องศึกษาวิธีดำเนินการสอนตามคู่มือให้เข้าใจ เตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอน มีความรู้ เทคนิค และทักษะที่จำเป็นหลายประการในการสอน โดยเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์กับบูรณาการตามเนื้อหาในกิจกรรมการสอนแต่ละชุด และรู้จักประยุกต์กิจกรรมและสื่อการเรียนได้หลาย ๆ วิธี หรือช่วยให้เด็กได้พัฒนาทางสติปัญญามากที่สุด
3. ผู้สอนจะต้องสังเกตและเอาใจใส่ให้กำลังใจเด็กแต่ละคนตลอดเวลาที่ทำกิจกรรมและแบบฝึกทักษะ โดยไม่มีความลำเอียงกับเด็กคนใดเป็นพิเศษ

¹ สุวัฒน์ นิยมแก้ว "การเพิ่มคุณภาพของการเรียนรู้จากการสอน ทำได้จริงหรือ,"
อ้างถึง เลียวนาร์ค เฮช คลาร์ก, 2520 : 9.

4. ในการจัดกิจกรรมการสอนเด็กเป็นกลุ่มนั้น ควรจะมีประมาณ 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน รวมจำนวนเด็ก 20 คนต่อครู 1 คน เพื่อผู้สอนจะได้ดูแลเอาใจใส่เด็กได้ทั่วถึง เด็กมีความเข้าใจและสนใจดีกว่ากลุ่มใหญ่ และผู้สอนควรเปิดโอกาสและช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด

5. กิจกรรมการสอนในคู่มือเป็นสิ่งที่ใหม่เด็กยังไม่เคยผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบนี้มาก่อน ต้องการให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงควรให้เด็กมีโอกาสปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในภาคเรียนที่ 1 ก่อนแล้วจึงนำคู่มือกิจกรรมการเรียนไปใช้ในภาคเรียนที่ 2

6. การแจกแบบฝึกทักษะ แจกที่ละแผ่นดีกว่าให้เด็กทำในสมุดแบบฝึกหัดทั้งเล่ม เพื่อให้เด็กได้รู้ว่าตนเองต้องทำมากน้อยเท่าใด จะได้ตั้งใจทำงานแข่งขันกับเพื่อนอย่างสนุกสนานและมีผลพลอยได้คือ เด็กสามารถเขียนชื่อ สกุล ของตนเองได้ถูกต้องรวดเร็ว เนื่องจากต้องเขียนอยู่เสมอในแบบฝึกหัด นอกจากนี้ผู้สอนได้ทราบข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขปรับปรุงของเด็กเป็นรายบุคคลในกิจกรรมการสอนแต่ละชุดอีกด้วย

7. แบบฝึกทักษะจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์สำหรับผู้สอนในการสอนซ่อมเสริมแล้ว แบบฝึกทักษะจะต้องเป็นสิ่งเร้าให้เด็กอยากตอบ ผู้สอนต้องใส่ใจแรงกระตุ้นและเสริมกำลังใจให้เด็กทำแบบฝึกทักษะด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การให้คำสั่ง การเลือกรูปภาพและการระบายสีซึ่งผู้สอนจะระบายสีไว้ให้ หรือเว้นไว้ให้ผู้เรียนระบายเองก็ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ทดลองกับตัวอย่างประชากรน้อย และเพียง 2 โรงเรียนเท่านั้น ซึ่งสภาพการณ์ของโรงเรียนและตัวอย่างประชากรอาจแตกต่างจากที่อื่น ๆ อาจจะทำให้เกิดผลที่แตกต่างกัน จึงควรนำคู่มือไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่อื่น ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของคู่มือยิ่งขึ้น

2. ผู้ที่สนใจจะทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนเด็กระดับปฐมวัยหรือพัฒนา
ทางทันสติปัญญาต่อไป ผู้วิจัยใครขอเสนอแนะให้จัดเป็นโครงการ ที่มีผู้ร่วมวิจัยหลายคน ซึ่งมีความ
เชี่ยวชาญต่างสาขากัน สร้างสื่อการเรียนและวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนนำไปใช้ได้ทันที เพื่อลด
ภาระและเวลาการสอนของผู้สอนเด็กปฐมวัย ตลอดจนสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้แก่เด็ก
ทุกท้องถิ่นด้วย

3. ควรมีการวิจัยหรือศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนการสอนโดยใช้คู่มือกิจกรรมการสอน
กับการสอนโดยใช้วิธีอื่น ๆ หรือการวิจัยกันอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้คู่มือ เช่น บทบาทของครูที่ใช้คู่มือ
มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ทักษะคติของครูต่อการใช้คู่มือกิจกรรมการสอน เป็นต้น